EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

HU **ECB-PUBLIC**

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2018. február 6.)

a pénzügyi vállalatoktól származó források hitelintézetek általi igénybevételéről

(CON/2018/7)

Bevezetés és jogalap

2017. december 15-én az Európai Központi Bank (EKB) felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól (MNB), hogy alkosson véleményt a pénzügyi vállalatoktól származó források hitelintézetek általi igénybevételének szabályozásáról szóló MNB-rendelettervezetről (a továbbiakban: rendelettervezet).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a 98/415/EK tanácsi határozat[1] 2. cikke (1) bekezdésének hatodik francia bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezet a pénzintézetekre vonatkozó, a pénzintézetek és pénzpiacok stabilitását lényegesen befolyásoló szabályokkal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzata 17.5. cikkének első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A rendelettervezet célja

1.1. A rendelettervezet célzott makroprudenciális intézkedés, amely arra irányul, hogy megelőzze a nagykereskedelmi finanszírozás hitelintézetek általi túlzott igénybevételének kialakulását. Ennek érdekében a rendelettervezet a hitelintézetek számára a pénzügyi vállalatoktól származó összes források arányára vonatkozó felső korlátot határoz meg. Az MNB véleménye szerint, noha a magyar bankszektorban a nagykereskedelmi finanszírozás jelenleg nem túlzott mértékű, az ilyen finanszírozásnak a bankok finanszírozási struktúrájában és finanszírozásának összetételében betöltött potenciálisan jelentős szerepe indokolja a megelőző jellegű makroprudenciális intézkedések szükségességét.

1.2. A rendelettervezet a – pénzügyi vállalatoktól származó források súlyozott összegének, valamint a mérlegfőösszeg és a saját tőke különbségének hányadosaként meghatározott – bankközi finanszírozási mutatóra vonatkozó korlátot határoz meg, és e mutató maximális szintje 2018. július 1-jétől 30 %-ot tesz majd ki.

1.3. A korlát a rendelettervezet hatálya alá tartozó szervezetekre lesz alkalmazandó. E szervezetek körébe a részvénytársasági formában működő hitelintézetek (bizonyos megjelölt kivételekkel), a külföldi hitelintézetek magyarországi fióktelepei, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi

1 A Tanács 98/415/EK határozata (1998. június 29.) a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról (HL L 189., 1998.7.3., 42. o.).

vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény[2] és a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény[3] szerint összevont alapú felügyelet alá tartozó és hitelintézetet is tartalmazó csoportokhoz tartozó szervezetek tartoznak. A korlát nem fog vonatkozni a rendelettervezet hatálya alól kivont szervezetekre, így a 30 milliárd forintnál (körülbelül 100 millió euro) alacsonyabb mérlegfőösszeggel rendelkező hitelintézetekre, a lakástakarékpénztárakra, a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv[4] hatálya alá nem tartozó két magyar intézményre (a Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a Magyar Export-Import Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság), valamint a magyar központi értéktárra, a KELER Zrt-re.

1.4. A bankközi finanszírozási mutató kiszámítása céljából a rendelettervezet megjelöli azokat a tételeket is, amelyek nem veendők figyelembe a pénzügyi vállalattól származó források körében, és így a bankközi finanszírozási mutató képletének számlálójában sem. Ide tartoznak többek között a jelzáloglevelek, a refinanszírozási jelzáloghitelek, a kibocsátáskor két évet meghaladó lejárattal rendelkező kötvények, és magyarországi anyavállalatok által a külföldi fióktelepektől kapott források. Ezenkívül a rendelettervezet a bankközi finanszírozási mutató képletének számlálóját illetően a pénzügyi vállalatoktól származó forrásokra vonatkozó súlyozást határoz meg egy hat kategóriából álló osztályozás[5] alapján, ahol az egyes kategóriákhoz más-más súlyozás tartozik. A 0 és 100 százalékpont között alakuló súlyozás általában attól függ, hogy az adott forrás forintban vagy más pénznemben denominált-e, valamint a források hátralevő lejáratától. A rövid lejáratú és nem forintban denominált forrásokhoz magasabb súlyt rendelnek hozzá[6]. Emellett a 0 és 100 százalékpont közötti súlyozásnál legalább 0 és legfeljebb 20 százalékponttal alacsonyabb súlyozást kell rendelni a következőkhöz: i. a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvényben meghatározott anyavállalattól[7], valamint külföldi hitelintézet magyarországi fióktelepe esetén a létesítő intézménytől kapott források; illetve az i. pontban foglaltakon kívüli – hitelintézet vagy hitelintézeti csoport tagja által pénzügyi szolgáltatási tevékenység végzése céljából Magyarországon kívüli székhellyel rendelkező hitelintézet részére nyilvántartott látra szóló betétként vagy fizetési számlaként meghatározott – loro számlák egyenlege.

1.5. A bankközi finanszírozási mutatóra vonatkozó korlátnak egyedi, valamint – magyarországi székhelyű csoporttagok esetén – konszolidált alapon kell megfelelni.

1.6. A bankközi finanszírozási mutatót a hitelintézetek által az MNB részére teljesített rendszeres adatszolgáltatás alapján fogják kiszámítani.

---

2 2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról, közzétéve a Magyar Közlöny 217/2013. számában, 2013. december 23-án.

3 2013. évi CXXXV. törvény a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról, közzétéve a Magyar Közlöny 120/2013. számában, 2013. július 12-én.

4 Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

5 Lásd a rendelettervezet mellékletének 4. pontját.

6 A rendelettervezet rögzíti, hogy a letéti számlán levő összegeket a legkorábbi kivonási lehetőséggel egyező lejáratúnak kell tekinteni.

7 Lásd a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 6. §-ának 3. pontját.

1.7. A bankközi finanszírozási mutató célja, hogy kizárja, hogy a bankrendszer túlzott mértékben hagyatkozzon a pénzügyi vállalatoktól származó forrásokra, mivel ezek rendkívül volatilis típusú finanszírozást jelentenek. Összességében véve a bankközi finanszírozási mutató nem terjed ki a mérleg teljes forrásoldalára, csupán a pénzügyi vállalatoktól származó tételekre, amelyek az MNB véleménye szerint válsághelyzetekben túlzott mértékben volatilisnek bizonyultak. A bankközi finanszírozási mutatót nem egy előzetes stabil forrásellátottság típusú vagy nettó stabil forrásellátottsági ráta (NSFR) típusú követelménynek vagy a finanszírozási források általános diverzifikálására irányuló követelménynek tekintik, hanem egy meghatározott finanszírozási kockázatot megcélzó intézkedésnek. A rendelettervezet továbbá differenciált követelményeket kíván meghatározni a 0 és 1 év, valamint 1 és 2 év közötti hátralevő lejáratú forrásokra vonatkozóan. Az MNB a bankközi finanszírozási mutatót nem tekinti az NSFR – az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[8] 413. cikke (3) bekezdése szerinti – származékának vagy korai végrehajtásának, mivel a bankközi finanszírozási mutató a jelenlegi kalibrálására tekintettel a rendszerkockázatok felhalmozódása lehetőségének korlátozására irányuló óvintézkedésül szolgál, tehát makroprudenciális jellegű.

2. Általános észrevételek

2.1. Az EKB értelmezése szerint az MNB a bankközi finanszírozási mutatót a nemzeti jogon alapuló nemzeti intézkedésként kívánja bevezetni, amely a vonatkozó uniós szabályozási keretrendszerben, elsősorban az 575/2013/EU rendeletben rögzített likviditásfedezeti követelményekre és nettó stabil forrásellátottsági követelményekre vonatkozó előírások által kezeltektől eltérő rendszerkockázatokat céloz meg.

2.2. A bankközi finanszírozási mutató a devizafinanszírozási megfelelési mutatót, egy a hitelintézetekre jelenleg a devizaeszközök tekintetében alkalmazandó és a 14/2014. MNB rendelettel[9] szabályozott követelményt fogja kiegészíteni. A devizafinanszírozási megfelelési mutató a rendszerkockázatok enyhítésére irányuló intézkedés, amelynek célja a hitelintézetek lejárati- és devizapozíciója közötti eltérés szabályozása[10]. Az EKB korábban megjegyezte, hogy a devizafinanszírozási megfelelési mutató koncepciójában hasonló a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által kifejlesztett NSFR-hez, mivel az is olyan strukturális finanszírozási mérőszámokon alapul, amelyek előírják a bankok számára, hogy az eszközeik összetételével összefüggésben stabil finanszírozást tartsanak fenn.

---

8 Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

9 14/2014. (V. 19.) MNB rendelet a hitelintézetek devizapozícióbeli lejárati összhangjának szabályozásáról, valamint a pénz- és hitelpiaci szervezetek által a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 43/2013. (XII. 29.) MNB rendelet módosításáról, közzétéve a Magyar Közlöny 72/2014. számában, 2014. május 19-én.

10 Tekintettel arra, hogy 2008-ig a háztartásoknak nyújtott devizaalapú jelzáloghitel-állomány gyorsan bővült Magyarországon, ami jelentős lejárati eltérésekhez vezetett, és következésképp növelte Magyarország devizatartalék-szükségletét. Lásd a CON/2014/15 véleményt, valamint a CON/2011/87 és a CON/2012/27 véleményt. Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

Ugyanakkor az NSFR és a devizafinanszírozási megfelelési mutató között számos különbség áll fenn[11].

3. Különös észrevételek

3.1. Az EKB megjegyzi, hogy az instabil finanszírozási források kockázatát az 575/2013/EU rendelet 413. cikke értelmében az NSFR fogja kezelni. A 413. cikk (3) bekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a tagállamok a stabil forrásellátottsági követelmények területén fenntarthatnak vagy bevezethetnek nemzeti rendelkezéseket azt megelőzően, hogy az ugyanezen rendelet 510. cikkének megfelelően az Unióban kötelező nettó stabil forrásellátottsági minimumkövetelmények megállapítására és bevezetésére kerülne sor.

3.2. Az EKB egyetért azzal, hogy a bankközi finanszírozási mutató kevésbé összetett, mint az európai uniós szabályozási keretrendszerben jelenleg kidolgozás alatt álló NSFR, mivel az NSFR általánosabban véve a nem diverzifikált finanszírozásból eredő kockázatot kezeli, továbbá a mérlegben szereplő eszközök finanszírozási igényeit is figyelembe veszi. Ugyanakkor mindkét mérőszám foglalkozik a pénzügyi vállalatoktól származó nagykereskedelmi finanszírozás hitelintézetek általi túlzott igénybevételéből eredő kockázattal. Erre tekintettel az EKB azt javasolja, hogy a bankközi finanszírozási mutató szükségességét, valamint kalibrálását újból vizsgálják meg, amint az NSFR kötelező minimális mutatóként uniós szinten teljes mértékben végrehajtásra került.

3.3. A fentiektől függetlenül az EKB megismétli, hogy – amint azt korábbi véleményeiben[12] kifejezésre juttatta – a 14/2014. MNB rendelettel bevezetett devizafinanszírozási megfelelési mutató szükségességét és kalibrálását újra meg kell vizsgálni, amint a kötelező NSFR végrehajtásra került az Európai Unióban.

Ez a vélemény közzétételre kerül az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2018. február 6-án.

[aláírás]

az EKB elnöke

Mario DRAGHI

11 Lásd a CON/2014/15 és a CON/2015/15 véleményt.

12 Lásd a CON/2014/15 és a CON/2015/15 véleményt.